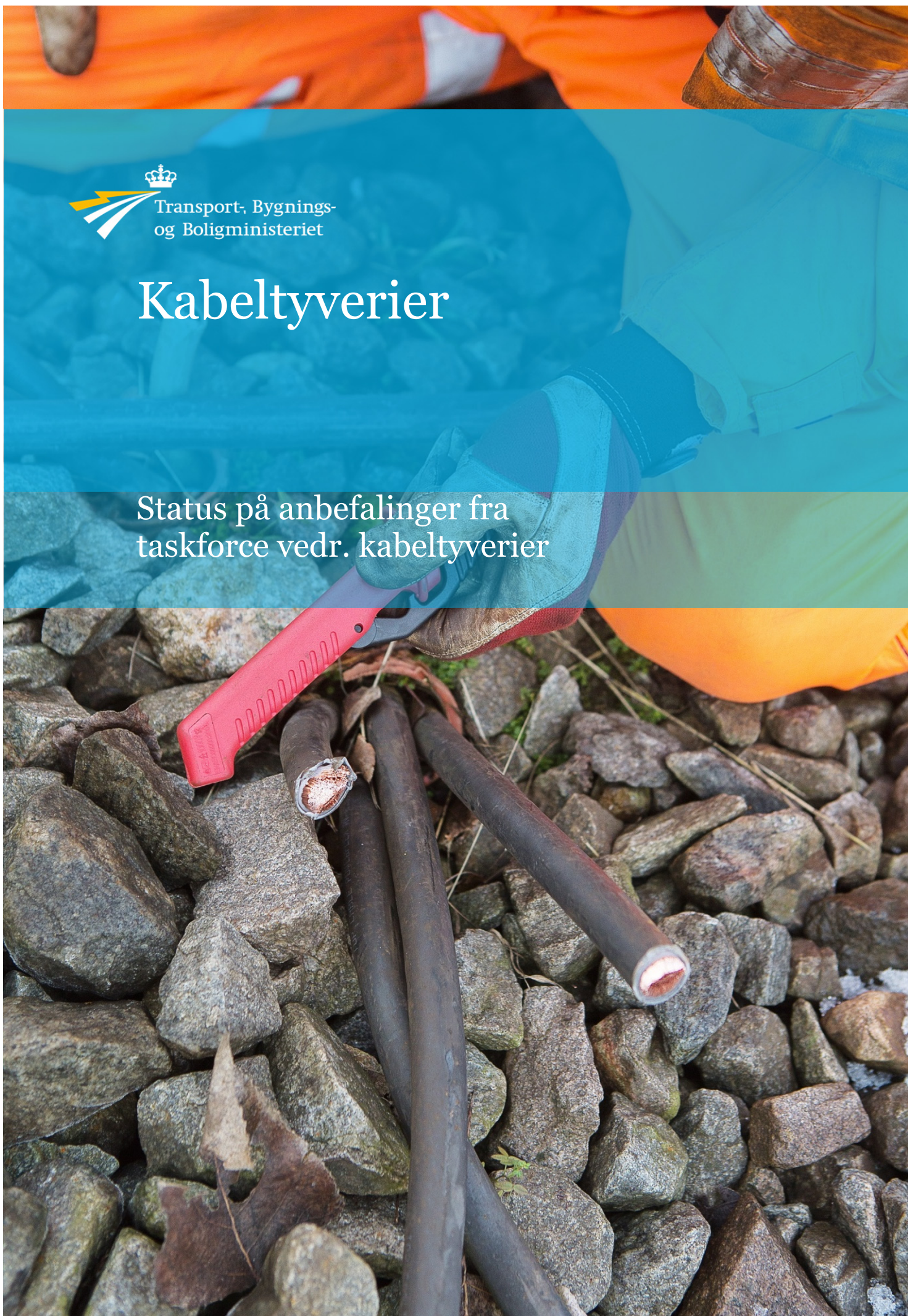


Kabeltyverier

Status på anbefalinger fra
taskforce vedr. kabeltyverier



Kabeltyverier

Udgivet af: Transport-, Bygnings- og Boligministeriet
Frederiksholms Kanal 27F
1220 København K

Udarbejdet af: Transport-, Bygnings- og Boligministeriet
ISBN netudgave: 978-87-93292-28-4
Forsideill.: Peter Elmholt

Indhold

1. Indledning.....	4
2. Kabeltyveriernes omfang	5
3. Opfølgning på tiltag mod kabeltyveri på jernbanen	7
4. Internationalt samarbejde	10

1. Indledning

Kabeltyverier var i vinteren 2014/2015 til stor gene for passagererne S-banen i København, hvor passagererne på både Køge Bugt-banen og på Nordbanen oplevede store gener i form af forsinkelser og aflysninger som følge af tyverierne.

Den daværende transportminister besluttede på baggrund af kabeltyverier i oktober 2014, at der var behov for en langsigtet strategi for at nedbringe antallet af kabeltyverier. Der blev derfor den 12. december 2014 nedsat en hurtigt arbejdende taskforce med følgende kommissorium:

1. Kortlægning af de tiltag, som i dag anvendes af Banedanmark eller andre relevante aktører herhjemme.
2. Redegørelse for de gældende straffebestemmelser og for den eksisterende strafferetlige praksis.
3. Indhentning af erfaringer fra udlandet på området.
4. Analyse og opstilling af forslag til yderligere tiltag, som inden for eksisterende bevillingsmæssige rammer vil kunne overvejes.

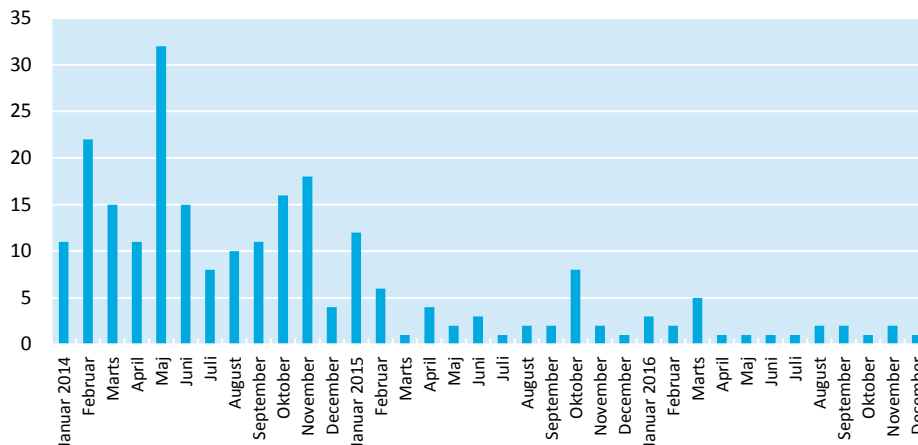
Taskforcen har været sammensat af repræsentanter fra Transportministeriet, Justitsministeriet, Rigspolitiet og Banedanmark, der den 25. maj 2015 kom med en række anbefalinger til styrkede indsatser mod kabeltyverier.

Denne rapport har til formål at følge op på arbejdet med de anbefalinger, som blev givet i maj 2015, samt udviklingen i kabeltyverier på den danske jernbane.

2. Kabeltyverienes omfang

Nedenstående graf viser, at er antallet af kabeltyverier i 2016 overordnet set er faldet væsentligt i forhold til niveauet i 2014 og 2015.

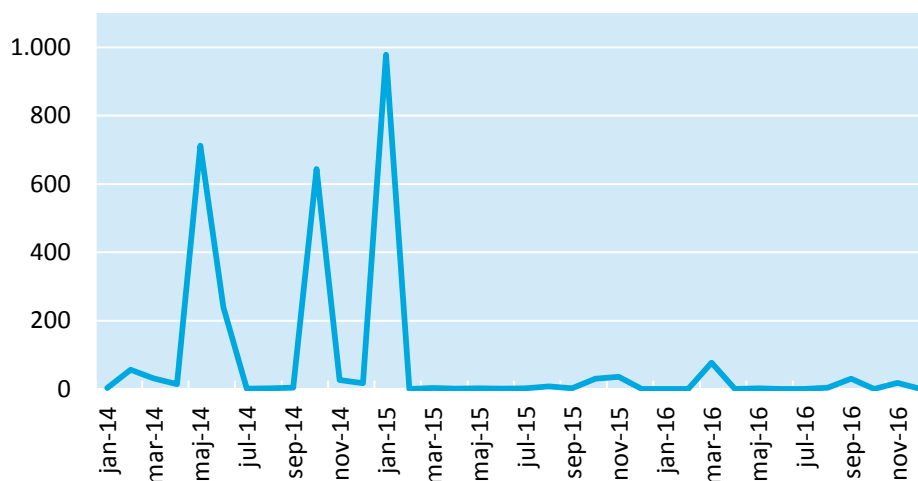
Figur 2.1 | Registrerede kabeltyverier jan. 2014-dec. 2016



Det er vurderingen, at det tilsyneladende er lykkedes dels at nedbringe antallet af tyverier, dels at forebygge de mere organiserede tyverier, der på grund af deres omfang påvirker trafikken meget. De tilbageværende få tyverier er pt. kendetegnet ved, at de kun i begrænset omfang påvirker trafikken, og de har ikke karakter af at være organiserede (ofte er der tale om simpelt hærværk).

Nedenstående graf viser den seneste statistik over udviklingen af påvirkede tog som følge af i kabeltyverier registreret i Danmark fra 2014 frem til udgangen af 2016.

Figur 2.2 | Påvirkede tog (PVT) ved registrerede kabeltyverier 2014-2016



Grafen viser, at antallet af påvirkede tog som følge af kabeltyverier er faldet markant siden begyndelsen af 2015. Det bemærkes, at der i perioden efter sommeren 2015 har været flere tilfælde af kabeltyverier på Fyn vest for Odense, som dog ikke har påvirket ret mange tog, idet der overvejende er stjålet ”nedledere” og potentialudligninger i køreledningsmasterne. Disse komponenter har ikke direkte betydning for den daglige drift.

Tyverierne på netop denne strækning skyldes muligvis, at det er en relativt åben og øde strækning, hvor der er lettere adgang til anlægget, end andre steder, hvor der er mere befærde og sværere fysisk adgang.

3. Opfølgning på tiltag mod kabeltyveri på jernbanen

Under og efter taskeforcens arbejde i 2015 har relevante myndigheder iværksat en række tiltag samt intensiveret eksisterende tiltag for at forhindre kabeltyverier. Det drejer sig om:

- Fortsat og forstærket kameraovervågning med vagtselskab
- Test med bevægelsessensorer
- Fortsat farvemærkning af kabler
- Fortsat udskiftning til aluminium og bimetalkabler, hvor det giver mening
- Forsøg med usynlig mærkning af kabler
- Aflåsning af kabelbrønde
- Fortsat samarbejde med virksomhedshjemmeværnet
- Styrket samarbejde med politiet og forbedrede procedurer for anmeldelse af tyverier/Samarbejde og kontrol med produkthandlerne
- Bedre anvendelse af strafferammen
- Internationalt samarbejde

Ved indgangen af år 2017 er status på de nævnte tiltag som følger:

Fortsat og forstærket kameraovervågning med vagtselskab

Den nuværende kontrakt med vagtselskabet vedr. kameraovervågning af S-banens omformerstationer er forlænget til 31. juli 2017. Kontrakten er af en sådan størrelse, at servicen skal sendes i EU-udbud.

Test med bevægelsessensorer

Banedanmark har testet påsætning af bevægelsessensorer på udvalgte steder. Resultaterne viste, at alle testede sensorer på og ved kabler i sporet var for følsomme i forhold til de rystelser, som togpassage giver, og denne løsning er derfor skrinlagt. På nuværende tidspunkt testes bevægelsessensorer på kabelbrønde.

Fortsat farvemærkning af kabler

På alle nye aluminiumskabler er gummi omkring dem en særlig farve – grøn/gul - der tydeligt signalerer, at kablet er af aluminium. Erfaringen viser, at tyvene går udenom de farvestrålende kabler.

Fortsat udskiftning til aluminium og bi-metal kabler, hvor det giver mening

Alle relevante kabler udskiftes til aluminium. Udskiftningen gælder både i den løbende vedligeholdelse, fejlretning og ved større projekter, som f.eks. udskiftningen af køreledningsanlægget mellem Albertslund og Høje Taa-

strup samt Køge Bugt-projektet. Begge projekter er afsluttet, og alle nye installationer er aluminium.

Bi-metal kabler bliver ikke brugt længere. Der er flere årsager til dette, blandt andet har erfaringer fra dagligdagen vist, at de noget mere stive og mindre bøjelige bi-metal kabler udgjorde en såkaldt snublegenstand i sportet, og dermed blev kablet en arbejdsmiljømæssig risiko. Endvidere viste det sig, at de fleste skrothandlere sagtens kunne bearbejde bi-metal kabler, hvilket betød, at kabeltyvenes begrænsede muligheder for omsætning af stjålne kabler, som var én af de primære grunde til at udrulle bi-metal kabler i anlægget, således ikke er en holdbar løsning i realiteten. Banedanmark fortsætter derfor udelukkende med aluminium kabler.

Forsøg med usynlig mærkning af kabler

Usynlig mærkning af kabler (såkaldt DNA-mærkning) afprøves fortsat, og senest på strækningen Ballerup-Frederikssund. Det vil sige, at der fortsat er udlagt DNA-mærkede kabler på udvalgte lokaliteter, primært til og fra sporimpedanserne. Der skiltes for den præventive effekts skyld tydeligt med, at kablerne er overvåget og usynligt mærket. DNA-mærkning fungerer ellers primært som en hjælp i opklaringsarbejdet - Banedanmark har dog indtil videre ikke oplevet nogle tyverier af DNA-mærkede kabler, så hvorvidt mærkningen virker i efterforskningsmæssig sammenhæng vides endnu ikke.

Aflåsning af kabelbrønde

Stort set alle kabelbrønde er aflåste – på omformerstationer og langs jernbanen. Enkelte kabelbrønde på svært tilgængelige steder, samt på for eksempel perroner, er ikke aflåste. Banedanmark har aldrig oplevet tyverier fra disse kabelbrønde. Tyverierne fra kabelbrønde har været koncentreret om omformerstationer, der nu både er aflåste og videoovervågede.

Fortsat samarbejde med virksomhedshjemmeværnet

Banedanmark er i løbende kontakt med virksomhedshjemmeværnet om patruljering og overvågning på udvalgte strækninger. For tiden drejer indsatsen sig primært om hjælp til overvågning af banestrækningen over Vestfyn, hvor der stadig opleves sporadiske kabeltyverier. Overvågningen er ikke permanent eller skemalagt, men aftales løbende.

Styrket samarbejde mellem Banedanmark og politiet og forbedrede procedurer for anmeldelse af tyverier

Proceduren for anmeldelse af tyverier kører løbende, og relevante hændelser bliver anmeldt via politi.dk.

Banedanmark og Rigspolitiet afholdte møde i uge 14 2016 om status på det hidtidige samarbejde. Det blev besluttet, at Banedanmark skulle udarbejde et udkast til en instruks til genindvindingsbranchen, hvori det angives, hvilke typer kabler de skal være opmærksomme på og hvordan de skal forholde sig, hvis personer forsøger at sælge dem ”mistænkelige” kabler (jf.

tidligere fremsendte kabelprøver til politiet). Udkastet er udarbejdet og fremsendt umiddelbart efter mødet i 2016 til Rigspolitiet med henblik på deres koordinering med genindvindingsbranchen.

Grundet den aktuelle tilstand i kabeltyverier er der pt. ikke planlagt nye møder mellem Rigspolitiet og Banedanmark. Rigspolitiet (og de enkelte politikredse) samt Banedanmark holder øje med udvikling, antal, samt geografi af hændelser for at se, om problemet skulle stige igen.

Rigspolitiet er endvidere i færd med at udarbejde en instruks til politikredse, som bl.a. omhandler information om marskandiserlovens regler, herunder adgang for politiet til at foretage eftersyn af virksomheder, forretningslokaler, varelagre m.v., der er omfattet af marskandiserloven.

Anvendelse af strafferammen

Rigsadvokaten vil ved førstkomende revision af Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om "formueforbrydelser", indarbejde retningslinjer vedrørende tiltalerejsning i sager om kabeltyverier, hvori det angives, at det ved behandling af sådanne sager i forbindelse med tiltalerejsningen skal påses, om der tillige er grundlag for at rejse tiltale efter straffelovens § 193, hvorefter den, der på retsstridig måde fremkalder omfattende forstyrrelse i driften af almindelige samfærdselsmidler kan straffes med bøde eller fængsel i indtil 6 år.

4. Internationalt samarbejde

Banedanmark har forespurgt i det europæiske faglige forum EIM AM-gruppen om den aktuelle status/indtryk af omfanget af kabeltyverier. De konkrete indmeldinger fra Banedanmarks europæiske kolleger fra bl.a. Polen, Holland, Portugal, Frankrig, Finland og Belgien kan sammenfattes således:

- Ikke alle lande har tal for de enkelte måneder i årene 2015 og 2016, men der noteres ret gennemgående en nedgang i antallet af kabeltyverier i de seneste år; kun Polen melder om en stigning i antallet af tyverier af visse typer kabler.
- Landene har gjort brug af en række varierende tiltag, som forventeligt samlet set og i kombination med det generelle fald i kobberprisen kan forklare nedgangen i tyverierne. Blandt disse tiltag kan nævnes udskiftning til aluminium, brug af DNA- og/eller GPS-mærkning, kameraovervågning samt ændring af lovgivningen vedr. salg af skrot for kontanter. Fælles for landene er, at de ikke kan pege på ét tiltag, der har gjort forskellen.

Banedanmark tilslutter sig hovedpointerne og vurderer, at det er meget vanskeligt at opgøre den præcise årsagsfordeling til det lavere antal kabeltyverier generelt i Europa.

De tiltag, som de øvrige lande anvender mod kabeltyverier, er meget lig de metoder og tiltag, som Banedanmark allerede kender og enten benytter, tester eller har fravalgt.

Efter taskforcens arbejde var afsluttet, blev der afholdt møde mellem Banedanmark og Trafikverket den 21. maj 2015, hvor man delte erfaringer på området. Siden har der ikke været taget initiativ til at afholde møder i nordisk regi, idet antallet af kabeltyveri har været faldende.

Hvis antallet af kabeltyverier stiger voldsomt igen, vil erfaringsudveksling både på nationalt plan samt landene imellem blive benyttet igen i relevant omfang.

ISBN netudgave: 978-87-93292-28-4

Transport-, Bygnings- og Boligministeriet
Frederiksholms Kanal 27F
1220 København K
Telefon 41 71 27 00
trm@trm.dk